

بررسی دلایل کاهش جرایم و آسیب های اجتماعی در ماه محرم

افزایش باورهای دینی عامل کاهش آسیب های اجتماعی

ماه محرم فقط زمان عزاداری و چرخاندن علم و کتل، پخش غذای نذری و کمک به فقرا نیست. براساس آمارها و اظهارات پلیس، فضای معنوی و باورهای مذهبی حاکم در این ماه، مانع از آن می شود که برخی افراد و حتی مجرمان مرتکب جرم شوند. سردار سعید منتظرالمهدی، معاون سابق اجتماعی پلیس چندی قبل به کاهش چشمگیر جرایم در دهه اول ماه محرم اشاره کرد و گفت: باتوجه به قرار گرفتن در ماه محرم، در برخی حوزه ها و جرایم ازجمله سرقت مسلحانه، سرقت از مغازه، سرقت از منزل، سرقت به عنف، تجاوز به عنف، کیف قاپی، شرارت (چاقو و قمه کشی) و نزاع و درگیری (فردی و دسته جمعی) در دهه اول محرم نسبت به ۱۰ روز قبل تر، به ترتیب ۴ درصد، ۱۱ درصد، ۷ درصد، ۱۵ درصد، ۱۷ درصد، ۳۵ درصد، ۲۶ درصد و ۱۱ درصد کاهش داشته است. البته کل وقوع سرقت های مهم در این مدت با کاهش ۱۱ درصدی همراه بوده که بی شک از برکات این ماه عزیز است.

مجید غمخوار

تیش

تاثیر پابندی و عمل به ارزش ها و

یکی از مولفه های مهم جوامع برای کنترل ناهنجاری ها، درونی کردن ارزش ها و هنجارهای اجتماعی است که بخشی از این هنجارها به ارزش های دینی برمی گردد. پابندی و تعلق خاطر به

سید حسن
موسوی چلک

رئیس انجمن مددکاران
اجتماعی ایران

باورهای دینی می تواند به عاملی برای تقویت رفتارهای مثبت و مانعی برای بروز رفتارهای مخالف ارزش های حاکم بر جامعه تبدیل شود. بدون شک، در جوامعی که باورها و ارزش های دینی در آن نهادینه شده و مردم در عمل به آن توجه می کنند، می توانیم شاهد کاهش آسیب ها و جرایم اثرگذار باشیم. در این میان، مناسبت های مذهبی، فرصت آشنایی بیشتر برای بیان راهکارها و پیشنهادات حوزه دینی در ارتقای سلامت روانی اجتماعی یا کاهش آسیب های اجتماعی فراهم می کند. چرا که در این مناسبت ها، گفت وگوهای بیشتری از منظر دین در جامعه صورت می گیرد و در عین حال، مردم حضور پررنگ تری در اماکن مذهبی دارند. همین مسأله می تواند فرصت آشنایی نوجوانان، جوانان و سایر مردم را با نگاه دینی به زندگی، هنجارها و ارزش هایی که در جامعه باید مورد توجه قرار گیرد، فراهم کند.

ترویج رفتارهای مثبت، اخلاقیات، حقوق مردم، معرفی الگوهای رفتاری مناسب در جامعه از منظر دین، ترویج مولفه ها و آموزه ها برای پیشگیری از بروز آسیب های اجتماعی و جرایم، یکی از موضوعات مهمی است که می تواند در گفتمان های رایج در مناسبت های مذهبی مورد توجه قرارگیرد؛ این مسأله به خصوص برای نهادهای اجتماعی مثل خانواده، آموزش و حتی

خود دین می تواند قابل توجه باشد. نکته مهم در این بین، نقش ویژه دو نهاد خانواده و آموزش درکنار نهاد دین و ظرفیت فراهم شده توسط نهاد دولت، حکومت یا سیاست، می تواند فرصت ارزشمندی برای ترویج هنجارها، ارزش های دینی، زندگی سالم، انسان سالم و موثر و در نهایت داشتن یک جامعه سالم که در آن جرایم و آسیب های اجتماعی کمتر باشد، ایجاد کند. علاوه بر این موارد، با درونی شدن ارزش ها و هنجارها، زندگی معنای دیگری پیدا کرده و همبستگی اجتماعی افزایش پیدا می کند. پابندی به ارزش ها و هنجارها، سطح احساس

مذهبی در دهه اول ماه محرم کاهش پیدا می کند. در واقع، یکی از اثرات مهم محرم و به خصوص برگزاری مراسم عاشورا و تاسوعا، بازدارندگی از انواع آسیب های اجتماعی است. زمانی که این بازدارندگی در عمق ذهن و روح انسان جای گرفته باشد، هرگز به سمت ارتکاب جرایم نمی رود.

او با بیان این که پس از گذشت دهه اول محرم، آمار جرایم ارتكابی دوباره افزایش پیدا می کند، ادامه داد: ما در دین هم داریم که اگر فقر از دری وارد شود، ایمان از در دیگر خارج می شود. درست است که آیین های مذهبی تاثیر زیادی در خودکنترلی و بازدارندگی افراد از ارتکاب جرم دارد اما نقش مولفه های دیگر مانند فقر و بیکاری و اعتیاد و تورم و فاصله طبقاتی و امثال آن رانمی توان نادیده گرفت. تامین معاش زندگی در حال حاضر به ۱۰ میلیون تومان پول نیاز دارد و ما با چهار میلیون جوان بیکار مواجه هستیم که هیچ ممر درآمدی ندارند. وقتی جوان شغلی نداشته باشد، طبیعی است که سراغ دزدی و سرقت می رود. در دهه ۱۹۴۵ جامعه شناسان تاکید کردند که دین را از بین نبرید، چون همین دین یک عامل بازدارنده است اما وقتی توزیع عادلانه درآمد و ثروت وجود ندارد، بیکاری و فاصله طبقاتی بیداد می کند، فحشا، اعتیاد، طلاق، قمه کشی و چاقو کشی وجود دارد. دولت برای تقویت دین، باید این مشکلات را حل کند. بسیاری از افراد قادر نیستند برای فرزند یا نوه خود از ترکیه سیسمونی تهیه کنند اما اقلیتی خاص این توانایی را دارد.

این جامعه شناس به دولت توصیه کرد که با رفع مشکلات موجود در جامعه کاری کنند، طعم دین در ذهن و قلب مردم شیرین و دلچسب باشد و از خشونت و وارد کردن فشارهای روحی و روانی به مردم و به خصوص جوانان بپرهیزند.

آماری که با ارقام ارائه شده توسط سردار حسین رحیمی، رئیس پلیس پایتخت در سال ۹۹ تداوم پیدا کرد و او نیز با بیان این که هر سال شاهد کاهش آمار وقوع جرایم در برخی ایام و مناسبت های خاص هستیم، افزود: «برابر آمارهای مادر دهه اول ماه محرم، مجموع جرایم رخ داده در پایتخت، بیش از ۴۰ درصد کاهش داشته که امیدواریم این روند کاهشی را در تمام ایام سال هم داشته باشیم.»

این موضوع را علی شاماری، دادستان عمومی و انقلاب شهرستان صحنه نیز تایید و این را هم اضافه کرد که علاوه بر ماه محرم، در ماه های صفر و رمضان نیز وقوع جرم در جامعه کاهش چشمگیری دارد و این مسأله به دلیل تبلیغ ارزش های اسلامی به خصوص امر به معروف و نهی از منکر در جامعه است. شاماری البته نقش آسیب های اجتماعی در بروز جرم را هم موثر دانست و گفت: درصد قابل توجهی از آسیب های اجتماعی در نتیجه خشونت و ناتوانی افراد در کنترل خشم است. پیامبر گرامی اسلام (ص) با نرمی و لطافت توانست در مردم نفوذ کند و باید توجه داشت با خشونت، جرم و جنایت تمام نمی شود. بلکه پنهان می شود و کنترل آن بسیار سخت خواهد شد.

علاوه بر این موارد، در ماه محرم گاهی شاهد برخی بخشش ها هم هستیم. بخشش هایی از جنس گذشت از قصاص قاتل که باعث می شود افراد فرصت زندگی دوباره و بازیابی اخلاقی پیدا کنند. ماه محرم فقط منحصر به بخشش قاتلان نیست و یک خانواده توپسرکانی اهل روستای سیدشهاب هم، اعضای بدن جوان شان را به نیت ماه محرم به هفت بیمار نیازمند اهدا کردند. مرتضی بیات، همان جوانی است که در حادثه ای تصادف کرد و دچار مرگ مغزی شد. پدر مرتضی گفت وقتی پزشکان از سلامت فرزندم ناامید شدند به ما گفتند او مرگ مغزی شده و دیگر برگشت ندارد. خدایم داند در آن لحظات به من و مادرش چه گذشت. آن لحظه یک دفعه به یاد عاشورا و دردانه های امام حسین (ع) افتادم. قلبم آرام گرفت و گفتم پسرم را هم تقدیم حضرت علی اکبر می کنم.

کاهش آمار جرایم در دهه اول محرم

دکتر امانا.. قرایی مقدم، جامعه شناس، با بیان این که هیچ نقطه و مکانی در جهان وجود ندارد که دین در آن وجود نداشته باشد، به تیش گفت: دین یک عامل خودکنترلی مهم است که نقش تعیین کننده و مهمی در جلوگیری از ارتکاب جرم توسط افراد جامعه دارد. اگر خودکنترلی وجود نداشته باشد، افراد به خود اجازه می دهند از دیوار خانه مردم بالا بروند و دست به دزدی بزنند. براساس تحقیقات علمی پلیس که هر ساله انجام می شود، میزان دزدی و جرم و جنایت به دلیل وجود باورهای

